No. 2126 Zaterdag 4 October 1924. 41ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Innerlijk of uiterlijk?

Wat de niet-katholieke pers over het Intern. Euchar. Congres zegt, is nogal bevredigend. Zelfs *Het Volk* (socialist) spreekt van de grootste, manifestatie, welke ooit in de hoofdstad gezien is, — al poogt haar hoofdredaktie de resultaten van dit Congres heen te wringen naar de politiek. Wij willen er alleen van zeggen, dat de politiek als een heel vreemde gast in de sfeer van het Congres komt vallen; De sfeer van het Congres was een godsdienstige en politiek heeft er niets mee te maken.

„De Nederlander" is bezorgd over de gevolgen van het Congres. Zij ziet millioenen leven buiten de christelijke kerken en zij vreest, dat deze zullen worden aangetrokken door den luister, welke de R. K. Kerk heeft tentoongespreid. Dat is de vrees van alle tegenstanders onzer Kerk geweest; zij hebben schrik voor „de propaganda," welke de R. K. Kerk met zoo'n Congres schijnt te maken. En nu is de Nederlander bezorgd voor die nieuwe katholieken, welke door dit Congres zouden gewonnen worden, want ach, in die Roomsche Kerk wordt alles geofferd aan het uiterlijke en het innerlijke is er niet [illegible]tel. De Nederlander heeft wel niets gezien van het Congres, maar door de verslagen der Roomsche kranten zegt ze op de hoogte te zijn.

Ook als ze geen letter van het Congres gezien en geen klank ervan gehoord had, zou ze geschreven hebben als nu.

Dat stond al van te voren vast, dat De Nederlander van het Congres [illegible]

Dat weten we immers maar al te goed, wat De Ned. van de Roomschen denkt.

En van hun godsdienst.

En waar de geestverwanten mee teruggehouden worden van de Roomsche Kerk.

Dat is altijd hetzelfde liedje: die Roomschen hangen aan uiterlijkheden, heel de Roomsche godsdienst is praal en uiterlijk vertoon, maar innerlijk is er weinig of geen godsdienst.

Wij protestanten, wij houden niet van uiterlijke vormen, doch innerlijk zijn wij zooveel beter. Innerlijk beleven wij onzen godsdienst.

Heer, wij danken U, dat wij niet zijn als die Roomsche tollenaars en U dienen in geest en waarheid.

De meeste protestanten zijn met deze voorstelling van zaken tevreden, want zij keert in de protestansche kranten steeds terug en zij vormt, voor oppervlakkige lieden, het gordijn, waarachter de werkelijkheid der R.K. Kerk verborgen wordt gehouden. Als men eenmaal van eenige zaak een valsche voorstelling heeft, dan komt men niet gemakkelijk tot een nader onderzoek. Men houdt zulk een voorstelling voor waar en toetst ze niet verder aan de werkelijkheid. Het is dan ook zeer waarschijnlijk, dat de *Ned.* meent, wat ze schrijft en omdat ze aan de menschen een werkelijken godsdienst gunt, een, die de zielen bewerkt en leidt tot een waarachtig christelijk leven, daarom vreest zij voor de vermeerdering van den Roomschen invloed. Vreest zij, dat de R.K. Kerk van de heidenkinderen dezer landen er vele tot zich zal trekken.

Maar als zij nu toch 'ns even ernstig wilde nadenken, deze *Nederlander*, dan moest zij toch begrijpen, dat de R.K. Kerk, als zij inderdaad in hoofdzaak vormendienst kweekte, al lang verloren zou zijn. Die Roomsche Kerk is *uiterlijk* eene organisatie van menschen, maar *innerlijk* eene van zielen. En als de Kerk de zielen niet vormde, kon zij ze toch niet in haar eenig verband houden. Dat moest een kind toch begrijpen. De Roomsche Kerk bestaat toch uit menschen van allerlei aard en aanleg en ontwikkeling; in „Het Vaderland" wordt erkend, dat de invloed der katholieken op het intellektueele peil van ons vaderland onmiskenbaar is; de katholieke Kerk [illegible] gemeen gesproken, niet lager staat dan elders. En zoo'n gecompliceerde menschengemeenschap zou bestaanbaar wezen, indien in deze organisatie de verzorging van den innerlijken mensch wierd verwaarloosd?

Ach, dat men toch niet zoo oppervlakkig over ons oordeelde en eens kwam kijken bij ons en nadenken over de verschijnselen in de R. K. Kerk!

De Ned. heeft de verslagen gelezen van het Int. Euch. Congres, naar ze zegt; de verslagen der sectievergaderingen ook, hopen we. Waarover anders is er daar gesproken, dan over de *innerlijke* cultuur? Waartoe dringt de Kerk aan op de veelvuldige heilige Communie, — waartoe anders — tenzij om aan Gods verlangen te voldoen — om den *innerlijken* mensch te vervormen naar Christus?

Hier hebt ge een brokje uit ons verslag van de sectie-vergaderingen:

„Het algemeene onderwerp der secties was de heiliging van het gezin door de H. Eucharistie, wat ook in de avondvergaderingen behandeld zal worden. Daar waren de meeste redevoeringen op gericht, dat de veelvuldige heilige Communie zou opbloeien uit het christelijk leven in het gezin en tegelijk de gezinnen in christelijke liefde en christelijke deugd door de H. Eucharistie zouden leven.

Aan elks partikulier leven moet men kunnen merken, dat Christus leeft in hem. Met de kinderen moet dat beginnen: men moet de kinderen een groote vertrouwelijkheid in den omgang met Jesus leeren, alleen dan is het kinderhart voor den invloed van J. C. vatbaar, als het met Hem praat, zooals het dat zelf voelt. En dan moet op kinderlijke wijs het kind zelf leeren zijn kleine ondeugden te bestrijden en de deugd aan te kweeken.

Eenheid moet er zijn in de christelijke huisgezinnen, die veelvuldig naderen tot de H. Tafel, eenheid in denken en streven, eenheid in onthechting aan de wereld, eenheid in den wil om God te dienen en het leven dienstbaar te maken aan Zijne eer. Wij grepen hiermee de hoofdgedachten der verschillende redevoeringen, die zich alle om deze hoofdgedachten groepeerden."

Dit is geschreven voor de *Ned.* een [illegible] toch zeer scherp, dat het Congres niet enkel een vormelijkheid is geweest, maar een zeer ernstige poging om de menschen innerlijk te heiligen in Christus.

Heeft de *Ned.* iets gezien van de groote processie? Ervan gelezen toch. Gelezen van die talrijke kloosterorden en congregaties, welke er vertegenwoordigd waren. Heeft het blad al 'ns ooit nagedacht over het leven dezer duizenden kloosterlingen? Het behoeft haar niet duidelijk gemaakt, dat die menschen zijn als wij, menschen van verschillenden aanleg, verschillend temperament, menschen met dezelfde neigingen en hartstochten als er huizen in de overige menschenmaatschappij. Zij gaan stil en vredig hun weg en doen hun werk in het belang van anderen; zij verplegen zieken, geven onderwijs, brengen ouden van dagen naar het graf en leiden kinderen het leven in. Al die duizenden offeren zich op voor anderen of wijden geheel hun leven (in de beschouwende orden) aan den dienst van God. Hoe kan men, in het licht van zulke feiten, toch beweren, dat de Roomsche Kerk haar krachten verspilt aan uiterlijkheden en de innerlijke cultuur verwaarloost? Hoe lang zouden al die [illegible] den, afzonderlijk en in verband hunner klooster-organisatie, indien zij niet dagelijks hun uiterste krachten gaven aan de volmaking van den inwendigen mensch?

Zeker, de R.K. Kerk miskent niet de waarde der uiterlijkheden in den dienst van God.

Wij zijn menschen en gebruiken menschelijke middelen om onzen eerbied uit te drukken jegens den Allerhoogste.

Die maar enkele lijnen van de geschiedenis der menschen kent, weet, dat de R.K. Kerk daarmee voldoet aan wat in den aard der menschen ligt; immers, wat altijd en overal door de menschen is verricht, ligt in hunne natuur. En in alle eeuwen en in alle landen heeft de mensch door uiterlijke teekenen zijn eerbied jegens den Schepper trachten uit te drukken.

Maar het woord van den Zaligmaker tegen de farizeërs, wordt in de R.K. Kerk niet verzwegen of achterbaks gehouden. Harmonie tusschen de uiterlijke handelingen en het inwendig leven is het ideaal, dat in onze Kerk wordt nagestreefd. Het wordt door velen niet bereikt, wij weten het. Pius X heeft niet voor niets zijn encycliek geschreven, dat de menschen zich [illegible] vormen in Christus. Maar juist deze encycliek bewijst, dat de arbeid der Kerk aan de vorming van het godsdienstig leven niet dood is en wat er sindsdien door de opvolgende Pausen en door heel het kerkelijk apparaat aan zielenkweek is gedaan, behoefde de *Nederlander* slechts voor een klein gedeelte te kennen, om te weten, dat de R. K. Kerk haar grootste kracht en hevigste inspanning zet op 't aanleeren van christelijke deugden, het bestrijden van ondeugden, de veredeling der zielen, de verrijking juist van het innerlijk leven.

(De Gelderlander.)

EEN HELD.

Wij, pastoor Morice en ik, hadden de ruïnen van Gerville bezichtigd en klauterden nu tegen de rotsen het steile pad op, dat naar de oude kerk en de oude pastorie leidde, heel eenzaam op de klip gelegen.

— Gij zijt daar boven erg eenzaam, zei ik tot hem, maar gij leeft er rustig. Bovendien moeten uw parochianen hier in Hague goede, brave zielen zijn, het toonbeeld van alle geestelijke schaapjes!

— Hm, hm, zei de pastoor, veelbeteekenend, [illegible] zielen? Ach! daar mankeert veel aan. Om hun eenvoudige, maar wilde en primitieve harten voor God te bewaren, heb ik mij veel moeite moeten geven. Mijn twee vijanden, de brandewijn en het bijgeloof, doen mij veel afbreuk!....

Maar ik beklaag mij daarover niet! Ik behoor niet tot degenen, die een goede pastoorsplaats verlangen. Indien ik deze parochie, die niemand wilde hebben, na vijf jaar als missionaris in Tonking en zes jaar in China gewerkt te hebben, op mij heb genomen, zoo geschiedde dit, wijl ik mij als een echte geloofssoldaat gevoel en den strijd lief heb. Hier evenals ginds kan ik mij voor 'n missionaris houden; de vervulling van mijn plicht is hier echter niet gevaarloos:

Overigens vervolgde de pastoor na een pauze, zoo wild en onbeschaafd mijn zeemenschen ook zijn, zijn de ergsten onder hen toch nog honderdmaal beter dan uw groote stadschurken! Ach, ik kan daarvan meepraten!... Zes kilometer van hier bevindt zich de strafkolonie. Het is hier een mooie bende, die daar iederen dag in en uitgaat!... Als de straftijd voorbij is, laat de gendarmerie al die roofvogels op de landstraat loopen en de eerste kerk en de eerste pastorie, die zij ontmoeten, behooren mij. Men maakt hier halt, om mij zijn ongeluk en de onrechtvaardigheid der justitie te komen vertellen. Ik luister, nu, daar ben ik voor en geef ten slotte wat, want het geven is mijn beroep. Doch eenigen van die schurken bemerken met kennersblik de eenzame ligging van mijn huis en pakken, terwijl zij de linkerhand om een aalmoes uitstrekken, den knuppel met den rechter vaster. Dat [illegible] op men solfede beenen, sterke vuisten en open oogen moet hebben.

— Hebt gij geen koster, geen tuinman, geen knecht?

— Mijn koster komt alleen des Zondags hier. Voor mijn tuin zorg ik zelf en de oude Toinon, mijn dienstbode, zou mij bij zulke gelegenheid maar in den weg staan. Maar ik ben er ook nog steeds heelhuids afgekomen.

— Hebben eenige van die landloopers het gewaagd U aan te vallen?

— O, slechts driemaal in twee jaren, dat is niet veel. De eerste wilde mij met een knuppel neerslaan; maar ik ben in boksen en in het schermen geen leerling, mijn tien maanden karzernedienst zijn ten minste voor iets goed geweest. Ik ontrukte den schelm zijn knuppel, liet dien toen eenige malen op zijn rug dansen en wierp hem daarna met knuppel en al de deur uit.

— En de tweede?

— O, de tweede, een éénoogige, een sterke kerel in blauwe blouse, was meer te vreezen. Hij had geweend en den rouwmoedige zóó goed gespeeld, dat ik, gebruik makend van de afwezigheid van Toinon, die in het dorp was, hem te eten gaf en hem alles schonk wat ik in mijn beurs had. Hij had mijn pastorie bij het invallen der duisternis verlaten. Om tien uur, juist toen ik mij ter ruste wilde begeven, komt mij deze eenoogige in de gedachte, ik moest aan zijn wild gelaat denken en angst maakte zich van mij meester. Ik vreesde voor den offerbus mijner armen in de kerk.

Op mijn teenen, om mijn oude Toinon niet te wekken, verlaat ik de pastorie, gewapend met mijn met ijzer beslagen stok, ga over het kerkhof en vind de kleine kerkdeur geopend. Mijn éénoogige „arbeidde" juist met 'n mes in de hand aan den offerbus. Zonder mijn ijzeren stok was ik verloren geweest. Ik moest de paar penningen mijner armen en ook mijn huid verdedigen. Ik dreef hem met mijn knuppel naar de deur, om niet in mijn kerk bloed te vergieten. In 't kort, mijn éénoogige voelde, dat ik de sterkste was, maakte rechtsomkeer en vluchtte over het kerkhof. Doch op eenige afstand bleef hij staan, schold en vloekte en dreigde wraak te zullen nemen....

— En de derde schurk? vroeg ik.

— Dat is de derde geschiedenis, zei de priester glimlachend. Gij kunt wel denken, dat ik mijn dienstbode van de heele zaak niets gezegd heb, de arme zou gemeend hebben in elk bed een dief te zien! Wij bereikten einde December zonder ongeval, toen Toinon op een middag de kerk willende sluiten, op mij kwam aanloopen en mij meedeelde, dat een man aan mijn biechtstoel zal, die toen hij haar gezien had, haar met klagende stem had gevraagd of mijnheer pastoor niet aanstonds van een arme ziel de biecht wilde aanhooren. Ofschoon Toinon geroerd was, was zij zoo verstandig geweest den onbekende te verzoeken in huis te komen, maar hij stond er op in de kerk gehoord te worden. Zonder zich verder te verklaren, was hij naar den biechtstoel geloopen en had het groene voorhangsel achter zich toegetrokken.

Volgens zijn woorden schijnt hij zeer veel berouw te hebben, voegde Toinon er bij, zijn gezicht heb ik niet goed kunnen zien want het is al donker in de kerk, maar hij heeft een merkwaardig oog, ik geloof, dat hij éénoogig is.

Bij dat woord sidderde ik.....

De pastoor bleef eenige oogenblikken staan en haalde diep adem.

— Zijt u er toch heengegaan? riep ik levendig uit.

— Ik moet u toegeven, zei de pastoor, dat ik een oogenblik aarzelde. Daarna overlegde ik snel. Die ontmoeting moest toevallig zijn. Was het aan te nemen, dat een landlooper alleen om zich te wreken het waagde opnieuw met kwade bedoelingen bij een man te komen, die hem kende? En welke schurk, hoe slecht ook zou het gewaagd hebben zich in een kerk, in het huis van God, te wreken? En ik sprak mij zelf moed in. Een wanhopige ziel verlangde mijn hulp, het was mijn plicht, hem die tot iedereen prijs te verleenen. En zelfs aangenomen dat 't dezelfde eenoogige dief was, — wie kon weten, of hij niet waarlijk en oprecht berouw had?

— Maar u liet zich toch minstens door Toinon begeleiden? vroeg ik.

— Bij een biecht? Een getuige meenemen? Waar denkt gij aan? Bovendien indien de man werkelijk iets kwaads in het schild voerde, zou ik dan de arme, oude vrouw aan zulk 'n gevaar blootstellen? Mocht ik dat? Overigens ben ik gewoon, mijn zaken zelf af te doen. Ik ging alzoo alleen. Toen mijn stap in de kerk weerklonk, riep mij een klagende stem van achter het voorhangsel van den biechtstoel. Ik trad in den biechtstoel en opende het deurtje.

— En was het dezelfde eenoogige?

— Ja, ja, hij was het, zei de pastoor. Nauwelijks had ik mij neergezet en mij naar hem gebogen, toen ik nog voor ik een gebed had kunnen spreken, een steek in de zijde voelde.

Daarna voegde hij aanstonds, ter verklaring, er bij: Daarom heb ik U verzocht een beetje te blijven staan; sedert dat uur ben ik spoedig buiten adem.

Verder zei hij niets meer, al was de rest der geschiedenis onbeduidend.

— Heeft men dan dien gemeenen eenoogige niet gevangen genomen?

De pastoor keek verstrooid naar zee, die aan onze voeten lag.

— Neen, hij kon zich uit de voeten maken, ik was bewusteloos geworden, maar gij ziet, ik ben er niet aan gestorven.

Hij begon te lachen, strekte daarna de hand uit en riep: Kijk daarboven die rotspunt, die uit den nevel te voorschijn treedt. Wat een heerlijk schouwspel.

Op dit oogenblik verscheen boven op den top van den berg een herdersknaap, die de handen als een spreekbuis aan den mond houdend brulde:

— Mijnheer pastoor, kom gauw, een man in blauwe blouse, die biechten wil, is in de kerk.

En de pastoor mij heftig de hand tot afscheid drukkend, snelde het steile bergpad op en riep:

— Ik kom, ik kom; hier ben ik al!

GESCHIEDENISONDERWIJS OF NIET?

Moet op de school geschiedenis worden onderwezen?

Het *Vaderland* vindt het een mooi vak, maar niet geschikt om aan kinderen, die van het leven zelfs nog zoo weinig weten, geleerd te worden.

Op een congres van Fransche onderwijzers te Lyon was een sterke minderheid voor volkomen afschaffing van geschiedenisonderwijs op de lagere school, — óók omdat de onderwijzers zelf er eigenlijk veel te weinig van weten.

De meerderheid wenschte een in socialistischen en anti-clericalen zin hervormd historisch onderwijs.

Het zou er zóó niet beter op worden, merkt het *Vaderland* terecht op, dat in dit advies het allerbeste argument ziet tegen het onderwijs in de geschiedenis op de lagere school.

De kinderen in het geheel niets leeren over het historische verleden, vindt het liberale blad toch ook wel erg.

Het meent, dat men, zonder systematisch onderwijs, de jeugd wel een en ander over de belangrijkste gebeurtenissen kan vertellen. Ook het bezoek aan historische gebouwen kan daarbij een groote rol spelen. En ten slotte: men late de lessen — of lezingen — houden door speciaal daartoe gevormde leeraren.

Tot zoover het *Vaderland*.

Voor de duizenden lagere scholen in ons land heeft het stelsel van speciale leeraren, voor de honderdduizenden leerlingen het bezoeken van historische gebouwen geen zin.

Blijft dus de vraag, of het geschiedenisonderwijs als leervak van de lagere school moet worden geschrapt, ja of neen.

Met volle overtuiging zeggen wij *neen*.

Er is misschien geen vak, waarvan een zoo groote vormende en ontwikkelende kracht kan uitgaan.

Natuurlijk mits het goed onderwezen worde.

En voert men aan, dat de onderwijzers zelf de geschiedenis niet kennen, dan is dit een aanklacht tegen hun opleiding, geen argument tegen het geschiedenisonderwijs op de school.

Geschiedenisonderwijs moet zijn *beschavingsgeschiedenis*, de geschiedenis van het Christendom op de eerste plaats.

En dan begrijpen we, dat de openbare school eenige moeite met dit onderwijs heeft, en nog meer moeite de socialistische en ongeloovige onderwijzers, die men daar aantreft.

Maar voor onze bijzondere scholen is het geschiedenisonderwijs een mooi vak, al zijn we er niet zeker van, dat het overal den vollen eisch ontvangt.

Als katholiek en vaderlander stellen wij op geschiedenisonderwijs den hoogsten prijs, en onze indruk is, dat de leerlingen, die de lagere school verlaten zonder van geschiedenis iets te weten en zonder dat hun de begeerte en de lust is bijgebracht, later hun geschiedkundige kennis uit te breiden, iets van beteekenis missen in hun vorming als katholiek Nederlander.

Hoe zal men het heden leeren verstaan, als men het verleden niet kent?

In 't verleden
Ligt het heden,
In het NU, wat worden zal.

(Hzgn.)

Berichten uit de Kolonie.

Nog steeds orkanen.

El Bol. Com. publiceerde in haar nummer van Dinsdag een kabelbericht van Zaterdag 27 Sept. uit Havana, waarbij het observatorium aldaar de schippers waarschuwde voor atmosferische storingen in de golf van Honduras in westelijke richting van de Swan eilanden.

Maandag 29 September werden wij hier door een Marconi-bericht van het meteorologisch station van Balboa gewaarschuwd:

There are some indication of the development of a tropical storm over the Western Caribbean sea.

Vermoedelijk waarschuwden beide berichten voor dezelfden storm, die dreigde.

Deze storm is niet hierheen over komen waaien. Wel waren er eenige dreigende teekenen. Zondag middag hingen ten Westen van de stad dicht opeengepakte zwarte omweerswolken. Ook Maandag was dit het geval.

Alleen op enkele plaatsen van het beneden district viel toen een flinke regen. In de stad bijna niets.

A. A. V.

Bij besluit van de Verdaagde Algemeene Vergadering gehouden op Donderdag 25 September 1924, is de „Algemeene Ambtenaren Vereeniging" en het „Voorzieningfonds voor de Curaçaosche Ambtenaren" ontbonden verklaard.

De gelden in kas, ten bedrage van ACHT HONDERD VIJFTIG GULDEN, fl 850.—, zijn ter beschikking gesteld van het „Ondersteuningsfonds Nederlandsche Antillen" te Curaçao.

Het Bestuur.

Uitvoer

in het 2e kwartaal van 1924.

Aloë

Aruba	72.306	KG.	fl	25.537
Bonaire	18.470	„ „		5.990
	90.776	KG.	fl	31.527
1ste kw.	60.785	„ „		22.608
	151.561	KG.	fl	54.135

Dividivi

Curaçao	33	ton	fl	2.075
Aruba	70	„		4.200
Bonaire	68	„		4.080
	171	ton	fl	10.355
1ste kw.	290	„		15.697
	461	ton	fl	26.052

Geitenvellen

Curaçao	4.544	KG.	fl	3.366
Aruba	1.157	„ „		867
Bonaire	1.064	„ „		798
St. Martin	100	„ „		75
St. Eustatius	138	„ „		103
Saba	37	„ „		27
	7.040	KG.	fl	5.236
1ste kw.	4.236	„ „		3.341
	11.276	KG.	fl	8.577

Stroohoeden

Curaçao	19.900	dozijn	fl	89.570
Aruba	8 201	„		16.844
Bonaire	3.875	„		17.980
	31.976	doz.	fl	124.394
1ste kw.	32.257	„		114.640
	64.233	doz.	fl	239.034

Mest

Curaçao	650	ton	fl	7.475
Aruba	1.890	„		21.735
Bonaire	902	„		10.373
St. Martin	320	„		2.421
	3.762	ton	fl	42.004
1ste kw.	1.310	„		12.648
	5.072	ton		54.652

Pinda's

Aruba	11.984	KG.	fl	2.451
1ste kw.	24.037	„ „		4.519
	36.021	KG.	fl	6.970

Katoen

St. Martin	2.850	KG.	fl	3.729
1ste kw.	9.051	„ „		14.789
	11.901	KG.	fl	18.518

Oranjeschillen.

Curaçao	2.598	KG.	fl	1.557
1ste kw.	14.493	„ „		8.108
	17.088	KG.	fl	9.665

Zout

Bonaire	643.938	KG.		3.914
St. Martin	1.900.030	„ „		10.066
	2.543.968	KG.		13.980
1ste kw.	3.059.255			17.166
	5.603.223	KG.	fl	31.146

Totaal Uitvoer van Curaçaosche Exportartikelen

Aloë	fl	31.527
Dividivi		10.355
Geitenvellen		5.236
Stroohoeden		124.394
Mest		42.004
Pinda's		2.451
Katoen		3.729
Oranjeschillen		1.557
Zout		13.980
Andere artikelen		26.049
Totaal	fl	261.282

Steenkolen

Curaçao	17.176	ton	fl	309.330
1ste kw.	20.363	„		478.531
	37.539	ton	fl	877.861

Phosphaat.

Curaçao	25.856	ton	fl	509.383
1ste kw.	17.805	„		350.769
	43.661	ton	fl	860.152

Producten v/d Curaç. Petr. Mij.

Asphalt	12.377	KG.	fl	500
Dieselolie	9.900	Liter		550
Gasolie	774.000	KG.		33.935
Gasoline	6.572.829	Liter		1.362.225
Petrol.	945.606	Liter		124.525
Residu	101.584	ton		2.092.893
Ruw-olie	60.890	ton		1.476.329
Smeerol.	4.504.089	Liter		511.076
				5.602.033
1ste kwartaal				4.566.613
			fl	10.168.646

Totaal Uitvoer 2de kwartaal.

Curaçaosche art.	fl	261.282
Steenkolen		399.330
Phosphaat		509.363
Cur. Petr. Mij.		5.602.033
2de kwartaal	fl	6.772.028
1ste kwartaal		5.637.973
		fl. 12.410.001

Valsche guldens.

Een bericht van den Procureur-Generaal waarschuwt het publiek, dat er hier *valsche* Hollandshe guldens in omloop zijn.

Dat bericht zal natuurlijk tot heel veel angst en verwarring aanleiding geven, vooral bij de groote hoeveelheid Hollandsch zilvergeld, dat hier tegenwoordig in circulatie is.

Voor niet-deskundigen is het lang niet gemakkelijk een *valschen* van een *echten* gulden te onderscheiden, vooral wanneer zij zeer nauwkeurig zijn nagemaakt.

Was het niet raadzaam ook te publiceeren, *waaraan* die *valsche* guldens te herkennen zijn? Die kenteekenen moeten er toch zijn. Hoe weet men anders, dat er nu valsche in omloop zijn? Aan klank en kleur, jaartal of verschil in lettertype zijn ze soms heel goed te onderkennen. Als men het maar weet.

Nu heeft men in het geheel geen houvast, nergens eenige aanwijzing in welke richting men moet onderzoeken.

Hoedenindustrie.

Het gaat tegenwoordig slecht met de hoedenindustrie. Althans de hoedenvlechsters klagen steen en been. *La Cruz* meldt, dat de prijs voor de gewone ordinaire stapelhoeden tegenwoordig 25 cts. per stuk bedraagt.

Voor twee hoeden hebben de vlechtsters voor 45 cts. aan stroo noodig, terwijl ze bij verkoop van die 2 hoeden daarmee 25×2=50 cts. ontvangen zoodat er een winst van 5 cts. per dag overschiet, aangenomen dat zij zulke vlugge werksters zijn, dat ze twee hoeden per dag voltooien kunnen.

Dat is toch geen dagloon.

Bij zulke marktprijzen moet onze mooie volksindustrie noodzakelijk overstuur raken.

Zouden onze exporteurs in Amerika geen betere prijzen kunnen bedingen?

Door onvoorzichtigheid.

Op zijn voorlaatste reis had er bij den ingang van het Meer van Maracaibo een groot ongeval plaats aan boord van de tankboot *Conchita*. Twee Chineezen werkzaam aan boord van dat schip, begingen de onvoorzichtigheid met vuur te dicht in de nabijheid van de gasolinetank te komen, waardoor een ontploffing ontstond, waardoor beide in brand vlogen, de eene bovendien door den slag over boord werd weggeslingerd en niet meer kon worden teruggevonden. De andere Chinees was geheel en al verkoold.

Nog een ijsfabriek.

Daar loopen geruchten, dat er, behalve de bestaande ijsfabriek, die met een nieuwe machine van grootere capaciteit wordt uitgebreid, door een paar ondernemende heeren nog een andere ijsfabriek zal worden opgericht.

De vraag naar ijs is tegenwoordig zoo groot, dat de bestaande fabriek onmogelijk aan de eischen voldoen kan. Door de komende concurrentie zullen de afnemers wel het meest gebaat worden.

Garnizoen.

Deze week werd Sergeant DE WIT bevorderd tot fourier, de brigadier MANTINGH tot Sergeant, en de infanterist 1ste. klas VISSCHERS tot brigadier.

A. A. V.

De stichting van den Heer SCHOLTENS, vroeger hoofdonderwijzer alhier, is ter ziele.

De [illegible]emeene Ambtenaren Vereeniging, waarvan hij tijdens zijn verblijf alhier de leider en de stuwkracht is geweest, is volgens advertentie in dit nummer, in de algemeene vergadering van Donderdag 25 September ontbonden verklaard. Ook het *Voorzieningsfonds voor de Curaçaosche Ambtenaren* dier Vereeniging verloor daarmede haar bestemming.

Er waren nog fl 850 in kas, welke bij besluit der Vergadering ter beschikking werden gesteld van het *Ondersteuningsfond Nederlandsche Antillen*.

Vrachtgoederen.

De Colonbooten van de K.W.I.M. hebben den laatsten tijd niet over gebrek aan vracht te klagen. De laatste boot, die hier vorige week aankwam de *van Rensselaer* was volgeladen en had nog zooveel goederen in Amsterdam achtergelaten, dat ook de *Almelo* (van 11.400 ton draagvermogen) bijna terzelfder tijd naar hier kon vertrekken, die ll. Zondagnamiddag zeer diep geladen hier aankwam.

Deze boot vertrok Donderdag van hier naar Kingston (Jamaica).

De Cur. Petr. My.

Met de uitbreiding van het tankpark van de *Isla*, dat nog niet geheel voltooid is, wordt ook de productie der raffinaderij geleidelijk hooger opgevoerd.

Dit blijkt reeds hieruit, dat, volgens de statistieken van den uitvoer in dit nummer, de waarde van de uitgevoerde artikelen van de *Isla* in het eerste *halfjaar* van 1924 bedroeg ruim 10 millioen gulden, terwijl de uitvoer van de *Isla* over het *geheele* vorige jaar even boven de 13 millioen gld. liep.

Nog iets valt er op te merken.

Het vorig jaar bepaalde zich de uitvoer alleen tot de volgende artikelen: *gasolie, gasoline, petroleum* en *residu*.

Blijkens de statistiek in dit nummer zijn er dit jaar nog de volgende nieuwe producten bijgekomen, *asphalt, Dieselolie*, en *smeerolie*, waarvan voor een aanzienlijke waarde werd uitgevoerd. Waarbij nog komt ruim 60,000 ton aan onverwerkte ruw-olie van Maracaibo, die naar buitenlandsche raffinaderijen verscheept werd.

Koloniale Raad.

In de Raadszitting van Maandag den 29n September werden de volgende ontwerpen zonder hoofdelijke stemming aangenomen:

1o. Keur tot aanvulling van de *Algemeene Politiekeur* 1917.

2o. Verordening tot wijziging van de verordening van den 21en October 1921 (P. B. 1922 No. 14) tot regeling van het toezicht op krankzinnigen.

3o. Keur tot wijziging en aanvulling van de *Algemeene Politiekeur* 1917.

4o. Verordening tot wijziging en aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao.

Hierna bracht het lid DE VEER ABRAHAMSZ het volgende verslag uit.

In handen van de Commissie van verzoekschriften is gesteld een request van de *loodsen* op Curaçao met memorie van toelichting, bij welk request zij den Raad verzoeken het daartoe te willen leiden, dat de bezoldigingen der loodsen op Curaçao herzien en verbeterd worden.

In verband met de vermeerdering in den laatsten tijd der werkzaamheden van adressanten zou de Commissie willen voorstellen het ingediend request in de Afdeelingen in nauwgezette studie te nemen.

Nadat de Raad zich met het voorstel vereenigd had, sloot de Voorzitter de vergadering.

Onze asphaltwegen.

In een correspondentie uit Amsterdam lazen we dezer dagen:

„Onderwijl zijn we nog steeds bezig onze hoofdwegen geluidloos te maken. De asphalteering duurt lang, maar als er een straat klaar is, moet ieder bekennen, dat het prachtwerk is. Een grief is de langzame vordering van het werk en de onnoodige plagerij der aan de straten en pleinen wonende winkeliers. Deze laatsten kunnen een kreet van vreugde niet smoren, als het leed geleden is. Zoo willen de bewoners van het Rembrandtplein, die maandenlang in de verdrukking hebben geleefd, de afwerking van de bestrating vieren met een vergadering, waarop een der wethouders als feestredenaar zal optreden."

Met uitzondering van het laatste, kunnen we hiervan zeggen:

Tout comme chez nous.

Wij hebben hier nu ook asphaltwegen. In de Punda: de Heerenstraat en de Breedestraat, en op Otrabanda de Breedestraat in zijn volle lengte van de haven tot aan de Roode Weg, en deze laatste is ook reeds voor ongeveer de helft klaar. Ook hier zal iedereen moeten getuigen, dat het een enorme verbetering is. Voor een paar jaar geleden en nu, wat een verschil. Vroeger diezelfde straat van Otrabanda, steeds vol kuilen en gaten, den geheelen dag het oorverdoovend geratel van karren en rijtuigen, wolken stof, die huizen en winkels indrongen en de uitgestalde waren bedierven en de oogen van voetgangers verblindden. Nu een gelijke vlakke weg, waarover het een groot genot is te wandelen, waarop bijna onhoorbaar een auto heensuist, een weg geheel vrij van [illegible]

Werkelijk wij mogen tevreden zijn. En wanneer dan geleidelijk het geasphalteerde wegennet wordt uitgebreid, dan komen we er toch, al duurt het wat lang. En al komt de straat, waar we wonen, misschien wat laat aan de beurt, denk dan maar aan Amsterdam, waar men over meer millioenen kan beschikken dan hier en waar het werk toch ook maar matig opschiet.

Wij gaan vooruit.

Doch elke weg, ook een asphaltweg, blijft nog aan slijtage onderhevig. Dat wegdek blijft zorgen eischen. En nu is het veel veiliger en economischer, geregeld met weinig kosten en moeite daaraan de hand te houden, dan te wachten tot de oppervlakte meer geheel versleten en vernield is. Om die reden hebben wij in den laatsten tijd propaganda gemaakt voor het teerpreparaat van Dr. ERSLOV, dat met water vermengd door middel van een sproeiwagen over den weg wordt verspreid. Het water verdampt, doch het teerpreparaat blijft op den weg, conserveert en verbetert het bestaande wegdek, en houdt de straat stofvrij.

Ook voor andere wegen van macadam enz., die eerst over eenige jaren voor asphalteering in aanmerking zullen komen, kan dit preparaat dienen en het zal legio van klachten der bewoners dier straten voorkomen. Als die wegen, te voren eenigszins oppervlakkig hersteld, de gaten opgevuld en dan van tijd tot tijd met dit teerpreparaat besproeid worden, zullen zij voorloopig aan billijke eischen voldoen, stofvrij worden en nog langen tijd kunnen meedoen. In Holland is dit preparaat een groot succes geweest. De *Curaçao Trading Co.* is agent voor dit preparaat hier in de kolonie.

Boekbeoordeeling.

Van de hand van Fr. VIRGILIUS VINKEN, Hoofd der St. Josefschool te Paramaribo, verscheen bij de Firma H. D. Tjeenk Willink en Zoon te Haarlem een nieuw *Leerboek der Plantkunde* voor Suriname.

De geachte Schrijver, die jaren lang deelnam aan de Onderwijzersexamens te Paramaribo als examinator in het vak Natuurleer, heeft aldaar de ondervinding opgedaan hoe weinig de Candidaten terecht brachten van het vak Plantkunde, wijl een degelijke leiddraad bij dat onderwijs ontbrak. Zijn boek komt in die leemte voorzien.

Reeds bij een vluchtig doorbladeren van het werk krijgt men den indruk, dat hier iets degelijks geleverd is en dat schrijver en uitgever moeite noch kosten gespaard hebben om een leerboek te doen verschijnen, dat op 't peil kwam te staan van de beste Hollansche studieboeken, op het gebied van Plantkunde.

De Schrijver geeft geen *volledig* leerboek der Plantkunde. Dit was trouwens ook niet noodig. Immers kan elk Hollandsch leerboek, dat de Anatomie en Physiologie der planten behandelt, dit werk aanvullen. De schrijver beperkt zich dus zeer terecht tot de Morphologie en Systematiek. En deze beperking, ik twijfel er niet aan, maakte de uitgave *mogelijk*; en hiervoor moeten alle tegenbedenkingen zwichten.

Dat PROF. DR. PULLE te Utrecht het manuscript, alvorens het ter perse ging, wilde nazien, verder de correctie op zich nam en last not least er een zeer waardeerend voorwoord voor wilde schrijven, is wel de beste aanbeveling voor dit boek.

Is het voor het onderwijs in Suriname een aanwinst, ook Curaçao kan zich over die uitgave verheugen. Immers door de vele punten van overeenkomst tusschen onze Flora en die van Suriname kan het werk bij de [illegible]aande onderwijzers groote diensten bewijzen. De docent moet natuurlijk de inlandsche namen der Surinaamsche planten weten te vervangen door de Curaçaosche benamingen. In de meeste gevallen is dat bij het enkel aanschouwen van de duidelijke gravuren reeds mogelijk. Waar men twijfelt of waar gravuren ontbreken, kan gebruik gemaakt worden van het register, voorkomende in *Flora voor de Nederlandsch West-Indische Eilanden* door DR. J. BOLDINGH. Aldus gebruikt zou het werk bij de opleiding op onze normaalscholen onschatbare diensten kunnen bewijzen.

Nog om een andere reden is ons de verschijning van dit werk zeer sympatiek. Het is bekend, dat onze scholen reeds lang wachten op een leerboekje der Plantkunde van Curaçao, bestemd voor de hoogste klassen der lagere en M.U.L.O. Scholen. Aan de uitgave daarvan waren zooveel bezwaren van financieelen en technischen aard verbonden, dat alle plannen om tot zoo'n uitgave te komen schipbreuk moesten lijden. De verschijning van het werk van FR. VIRGILIUS heeft nu in zooverre den weg gebaand, dat althans de *technische* bezwaren zoo niet geheel, dan toch zeker grootendeels moeten geacht worden te zijn opgeheven. Bij den economischen opbloei van Curaçao zal voor de financieële zijde der moeilijkheid ook wel een oplossing te vinden zijn. Het komt ons derhalve voor dat de [illegible] de hand aan 't werk te slaan. Daardoor zal in een groote leemte bij ons onderwijs voorzien worden.

R. H.

Dankbetuiging.

Voor de vele bewijzen van attentie ondervonden, gedurende de ziekte en bij het overlijden van onzen innig geliefden zoon, broeder en neef aen Heer

JACOBO ALBERTSZ ARENDS Mz.

betuigen wij langs dezen weg onzen hartgrondigen dank

Aruba den 27sten September 1924

Namens Allen

Max' Fr. Arends

Bekendmaking.

De waarn. Procureur-generaal in de kolonie Curaçao wijst aan, krachtens art. 85, tweede lid, van de Algemeene Politiekeur 1917 (P. B. No. 11) het openliggend terrein vóór het Sanatorium „Het Groene Kruis", tusschen de Rembrandtstraat en den Witteweg, alhier, als de plaats, waar motorrijtuigen, uitsluitend bestemd tot vervoer van personen, op den openbaren weg zonder de voorgeschreven lichten, gelaten mogen worden, wanneer de motor in rust gebracht, de schakelaar (switch) uitgeschakeld en de sleutel van den schakelaar, indien mogelijk, meegenomen is.

Curaçao. den 17n September 1924

De waarn. Procureur-generaal,

3—3 *E. de Veer Abrahamsz*

PROGRAMMA.

Muziekuitvoering.

1	*ON TO VICTORY*	Marche	F. BIDGOOD
2	*LE MOULIN DE ROCHER*	Ouverture (1e uitv.)	REISSIGER
3	*ADORABLES TOURMENTS*	Valse	CARUSO
4	*Fantaisie sur "ZAMPA"*		F. HEROLD
5	*TRIO DE ROSSIGNOLS*		A. SAINT ANDRÉ
6	*Fantaisie sur "LA BOHEME"*		G. PUCCINI
7	*ADORABLE*	Danza	L. MIRANDA
8	*CONQUETE CANADIENNE*	Fox-Trot	A. EENHAES

Zondagavond om 7.30 uur BRIONPLEIN.

Cur. Petr. Mij.

De tankboot *Julieta*, gezagvoerder A. van Zijl, heeft voorlaatste week tweemaal 2300 ton water aangevoerd voor de *Isla*. Dit water was afkomstig van *Boca del Catatumbo* in het Zuid-Westen van het Meer aan Maracaibo.

Officieele Berichten.

Aan den seiner bij den post voor D. T. alhier C. A. Beaujon is tot herstel van gezondheid een maand verleend.

De fuselier W. Slotboom is werkzaam gesteld bij de politie als tijd. agent 2de klasse.

Aan den heer L. M. J. Henriquez is op zijn verzoek, onder dankbetuiging voor de bewezen diensten, eervol ontslag verleend als plaatsvervangend kantonrechter op Aruba en als zoodanig benoemd de heer J. K. Z. Lampe.

Aan den seiner bij den post voor D. T. alhier J. W. P. Peiliker is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan de onderwijzeres aan de voorbereidende klassen alhier Mevr. S. C. de Jongh-Rigaud is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend; Mej. N. Romer is tijdelijk werkzaam gesteld aan die klassen en Mevr. J. S. G. Haayen-Spit is tijdelijk belast met de leiding en administratie dier klassen.

Aan den tijd. schrijver van Aruba H. C. de Veer is tot verder herstel van gezondheid acht dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den brievenbesteller L. A. Rozentelg is om gewichtige redenen een maand verlof verleend.

De [illegible] gesteld bij [illegible] klasse.

Regenval.

Gedurende de maand September bedroeg de regenval op Otrabanda 119 m.M.

Zilveren Jubilé.

A. s. 15 October viert de Eerw. Zuster *Clara*, Dominicanes en Directrice van het Hospitaal *San Pedro* op Aruba het zilveren feest harer religieuse professie.

Zuster Clara (in de wereld Mejuffr. H. A. de Graaff) geboren 10 Maart 1878 te Mijdrecht, legde den 15 October 1899 te Voorschoten haar religieuse geloften af. Na dien tijd was zij eenige jaren in Holland in verschillende huizen werkzaam en kwam in Dec. 1909 in onze kolonie en was daarna gedurende bijna 10 jaren op St. Martin belast met de verpleging der zieken in het *Sint Rosa Hospitaal*. Bij de stichting van het Hospitaal *San Pedro* op Aruba, werd zij in Juli 1919 daarheen overgeplaatst en bij de opening van dit Hospitaal op 29 September 1920 als directrice daarvan aangesteld. Wat Zuster Clara in die jaren voor den zieken en lijdenden evenmensch is geweest, zouden de velen kunnen getuigen, die [illegible] haar zorgzamen en onvermoeiden [illegible] de gezondheid mochten terugbekomen. Vooral in den zorgvollen tijd toen schepen [illegible] soms bijna [illegible] keerden, was zij met het gering getal Zusters dag en nacht in de weer om hulp en verlichting te bieden aan die ongelukkigen.

Moge de ZEerw. Zuster Clara nog tal van jaren moedig stand houden, ook al is het werk zwaar en dikwijls boven haar krachten, wanneer andere zusters soms wegens ziekte het werk moeten opgeven.

Op Aruba wordt de hulp van Z. Clara hoogelijk gewaardeerd. Haar verdienstelijk onbaatzuchtig werk voor den lijdenden medemensch zal door God rijkelijk beloond worden.

Aan de Jubileerende Zuster onze hartelijk gelukwenschen.

Saint-Martin.

Wegens het verstrijken van den canonieken termijn is de ZEerw. Zuster AGNES, als Priorin van het St. Jozef's Convent van St. Martin afgetreden, terwijl in haar plaats de ZEerw. Zuster REGINA, tot nu toe Vicaria, als Priorin is aangesteld.

Eerstgenoemde is Suppriorin geworden.

La Veloce.

Een bericht in de *Bol. Com.* van gisteren bracht het belangrijk nieuws, dat de Italiaansch Stoombootsmaatschappij *La Veloce*, die zoo'n reeks van jaren tusschen Genua-Curaçao en Colombia gevaren heeft, thans opgehouden heeft te bestaan.

Toch blijft alles bij het oude en wordt nog verbeterd. Want alle schepen van *La Veloce* zijn overgenomen door een andere Mij. de *Navigazione Generale Italiana*, die dezelfde route over Curaçao naar Colombia van uit Genua zal voortzetten, en bovendien nog 34 andere stoomschepen in de vaart heeft, waaronder de *Diulio* en *Giulio Cesare*, luxe-booten elk van meer dan 20.000 ton.

De eerstvolgende boot zal de *Núpoli* zijn.

Bekendmaking.

De wn. Procureur-generaal in de kolonie Curaçao, Hoofd van Politie, maakt hierbij bekend, dat er valsche Hollandsche guldens in omloop zijn.

Curaçao, den 3n October 1924,

De wn. Procureur-generaal,

3—1 *E. de Veer Abrahamsz.*

ALLERLEI.

Hoe doet ge uw werk?

Het is zeer *comme il faut* om af en toe aan zenuw-overspanning te [illegible] tijd heel buitengewoon. Men zou zeggen, hoe is het mogelijk bij den modernen korten werkduur. Men moest die ziekte maar met een anderen naam doopen, te meer daar gewoonlijk de voor „overwerkt" aangemerkte patiënt zijn toestand niet aan zijn te drukken werkkring te wijten heeft, maar aan zijn eigen manier van zijn werk te bekijken en uit te voeren.

Neem het geval van dengene die werken vervelend vindt. Om te beginnen is dat op zichzelf een ellendig personage, egoïstisch in zijn levensopvatting en gewoonlijk nog heel ongeschikt ook. Hij heeft geen interesse in zijn werk, omdat hij het al voorop gesteld vervelend vindt. Van zelf doet hij er zijn best er niet voor en het loopt meestal op een mislukking uit, is dan nog jaloersch op anderen die wel slagen; hij wordt steeds meer ontevreden, meer zelfzuchtig, zijn werk wordt hem te veel, of beter schijnt hem te veel omdat hij er steeds tegenzin in heeft. Evenals degene die werken beschouwt als slavernij en minderwaardig. Bij dezen is er een tekort aan sociaal voelen en als diepste wortel: de luiheid.

Sommige menschen zijn ongetwijfeld als luiaards geboren; er zijn er ook die dat gebrek ontwikkelen doordat ze te weinig te doen hebben.

Bij alles wat hij doet, moet hij uit [illegible] spannen en daarom drukken zijn leven en zijn werken hem als een last op de schouders.

Wel een weinig te beklagen is echter degene, die altijd over zijn werk loopt te piekeren, altijd bang is dat het niet goed zal gaan, altijd vreest dat hij nooit klaar zal komen: die opstaat met een hoofd vol zorgen en 's nachts niet slaapt, omdat hij nooit zijn werk uit zijn gedachten kan zetten.

Al dezen menschen worden op een goeden dag het slachtoffer van hun zenuwen en zij konden dit zoo gemakkelijk voorkomen, als zij hun werk een beetje anders bekeken.

Werken moet ieder, maar meestal toch is men tamelijk vrij in de keuze. Kan men dus kiezen, neem dan heelgeen waar men aanleg en liefhebberij voor heeft; kan men niet kiezen, tracht dat het minder aangename prettig te maken. Wek belangstelling op, ook al kost het moeite. Laat het werk een deel van je zelf worden. En eenmaal iets begonnen, zet het door, zonder telkens te veranderen. Zoo raak je er aan gehecht en dan kan het ook nooit vervelend worden. Doe ook alles wat ge op u genomen hebt, zoo goed mogelijk.

Dan ga je er een eer in stellen en wordt trotsch op den arbeid, dien je vrijwillig doet en dus geen last beteekent. En als ge werkt met blij gemoed, je best doet en het geweten je geen verwijten maakt, dan is het ook onnoodig te loopen tobben en zuchten. Je plicht gedaan met opgewekt gezicht en de rest aan Gods Voorzienigheid overgelaten.

Met een verstandige, matige levenswijs, wat beteekent goed voedsel, voldoende lichaamsbeweging in de frissche lucht en de noodige rust op tijd, kunnen we heel wat werk verzetten.

Maar bij de meesten is het hollen of stilstaan, m.a.w. zich afsjouwen in een werkroes en zich verbeelden dat het noodig is, of wel luilakken. Die beide uitersten veroorzaken de ziekelijke stoornis bij den beklagenswaardige, zoodat hij zich verbeeldt, dat hij zich „overwerkt" heeft, of lijdt aan zenuwoverspanning.

Hoe ouderwetsch!

Op haar huwelijksdag krijgt de Japansche vrouw elf geboden, welke haar door haar moeder plechtig worden ingeprent en waaraan zij streng moet vasthouden, om een gelukkig huwelijksleven deelachtig te worden. Deze geboden zijn sedert eeuwen van geslacht op geslacht overgeërfd en worden nog tegenwoordig door alle gehuwde Japansche vrouwen ter harte genomen, die de oude traditie trouw blijven.

Deze elf geboden van de moeder aan de bruid luiden:

Van het oogenblik af dat je getrouwd bent, ben je mijn dochter niet meer. Daarom moet je nu je schoonouders evengoed gehoorzamen als je tot dusver gehoorzaamd hebt aan vader en moeder.

Als je getrouwd bent, zal je man je eenige heer zijn. Wees gewillig en bescheiden jegens hem. Gehoorzaamheid aan den echtgenoot is de edelste deugd der vrouw.

Denk er altijd aan, dat je vriendelijk moet zijn tegen je schoonmoeder.

Wees nooit jaloersch. Jaloerschheid zal de liefde, welke je man je toedraagt, dooden.

Wordt nooit toornig, zelfs als je man je onrecht doet. Luister geduldig naar wat hij zegt en als hij kalm is geworden, spreek hem dan vriendelijk toe.

Praat niet veel. Zeg nooit iets kwaads van je buren. Lieg nooit.

Ondervraag nooit waarzegsters.

Wees zuinig in je huishouden en wees er zoo nauwkeurig mogelijk in.

Pronk nooit met den rang of den rijkdom van je man. Spreek nooit over je eigen rijkdom in tegenwoor- [illegible] je man.

Kies je gezelschap niet onder te jonge menschen, ook al ben je zelf jong.

Wees altijd zindelijk en bescheiden gekleed. Draag nooit gewaden in te schitterende kleuren.

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van Gouden en Zilveren voorwerpen, ter Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend van den **1n. Januari 1923** af tot en met **30n. Juni 1923** onder **No. 5238 E** tot en met **No. 4529 G**, zal plaats hebben op **Donderdag den 9 October** a. s. en volgende **Donderdagen.**

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 4 October 1924.

De Voorzitter

8 H. J. COHEN HENRIQUEZ.

Koninklijke West-Indische Maildienst.

VAN CURAÇAO

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados en Europa:

SS. "Van Rensselaar",	9 October.
SS. "Crijnssen"	23 October.
SS. "Oranje Nassau"	6 November.

NAAR Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto. Limon:

SS. "Crijnssen,"	9 October.
SS. "Oranje Nassau"	23 October.
SS. "Venezuela"	13 November.

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Cumaná, Pampatar, Carúpano, Trinidad, Demerara, Paramaribo en Europa:

SS. "Nickerie,"	27 October

NAAR New-York:

SS. „Carna"	10 October.
SS. „Astrea"	14 October.
SS. „Prins der Nederlanden"	18 October.

NAAR Maracaibo:

SS. "Baralt"	6 October
SS. "Carna"	3 October
SS. "Brion"	9 October

BUITENLAND.

De Paus, Herriot en de Herstelkwestie.

Hierover geeft het *„Hbld. van Antwerpen”* de volgende rake beschouwing:

„Z. H. Paus Pius XI, maakte op 24 Juni 1923, in eene brief aan Z. Em. kardinaal Gasparri, zijne meening bekend betreffende de kwestie van herstel. Die brief maakte, zooals men het zich wellicht herinneren zal, grooten indruk.

De Paus bepleitte, lang voor er sprake van was eene commissie van experten naar Duitschland te zenden en lang voor generaal Dawes zijn rapport neerlegde, het zenden van dergelijke expertencommissie en het instellen van een onpartijdig onderzoek naar het betalingsvermogen.

Het was echter maar de Paus, die sprak en de regeeringen hadden wel wat anders te doen dan naar de stem uit Rome te luisteren.

Indien de woorden nog hun zin en hun beteekenis hebben, dan zal iedereen bekennen, dat, wat de bijeenkomst van Londen in Augustus 1924 besliste en wat nu aan de Fransche Kamer en aan den Duitschen Rijksdag ter goedkeuring voorgelegd is, niets [illegible] de Paus in Mei 1923 voorstelde.

De Paus heeft dus op voorhand, den weg aangewezen, dien de schuldeischers van Duitschland, tenslotte besloten op te gaan, daartoe door de logische gebeurtenissen gedwongen!

Nu wordt hulde gebracht aan Mac Donald, omdat hij dien weg is ingegaan, aan Herriot, omdat hij hem gevolgd heeft, aan Dawes, omdat hij hem heeft aangewezen; van den H. Vader rept niemand een woord.

Maar er is nog iets veel sterker en ongeloofelijker, iets veel verbazender inderdaad.

De brief van Pius XI aan staatssecretaris kardinaal Gasparri gaf aanleiding tot een debat op 5 Juli 1923, in de Fransche Kamer, debat, uitgelokt door een interpellatie van Marc Sangnier.

In den loop der bespreking, wierp een der voornaamste politieke voormannen in het midden: „Ik verwijt niet aan den Paus internationaal te wezen, maar wel, dat zij zich Duitschgezind betoont”!

Wilt gij weten, wie de onderbreker was?

Niemand anders dan.... Herriot, die nu bij hoog en bij laag staande houdt, dat zijn instemming met het ontruimen van het Ruhrgebied geenszins beteekent, dat hij eenige vriendschappelijkheid jegens Duitschland koestert; maar dat hij alleen gedreven wordt door liefde voor de belangen der wereldgemeenschap.

Was er dan een ander gevoel dat Pius XI dreef? Waarom den Paus een verwijt toeslingeren, dat, met het inzicht dat er in lag, beleedigend en smadelijk was voor den Vader der Christenheid, die voorgesteld werd als partijganger van een deel zijner kinderen ten nadeele van andere?

Het staat iedereen vrij Herriot op te hemelen; wie uit anti-clericalen haat tot zulke kleingeestige uitvallen in staat is, en een jaar nadien hetzelfde doet, als dat wat hij den Paus verweet, is maar een staatsman van heel gering kaliber.”

Uit een conferentie van P. Abel.

Over Pater Abel den beroemden 80 jarigen Apostel van Weenen, verhaalde de *Nieuwe Eeuw* onlangs het volgende:

„In Maart 1898 gaf Pater Abel te Weenen conferenties, waarin hij ook de Vrijmetselarij ontmaskerde. In een dier conferenties zeide hij letterlijk het volgende:

„In 1784 had te Frankfort een buitengewone bijeenkomst plaats van de Eclectische Groot-Loge; een der leden heeft toen met luide stem den dood van Lodewijk XVI, Koning van Frankrijk en van Gustaaf III, koning van Zweden, geëischt. Die man heette Abel. Dat was mijn grootvader.”

Daags nadat pater Abel deze woorden had gesproken, verscheen onder het opschrift „Kinderlijke eerbied” in het Vrijmetselaars blad van Weenen de *„Neue Freie Presse”*, een artikel, waarin de bovenstaande woorden werden aangehaald met de bedoeling den [illegible] te verwijten, dat hij te [illegible] van eerbied jegens zijn grootvader, wiens nagedachtenis hij door deze onthulling zou hebben geschonden.

Op deze beschuldiging antwoordde pater Abel in een volgende conferentie met de volgende woorden:

„Wij moeten de *„Neue Freie Presse”*, die een hoogstaand gezag is voor vele vooraanstaande intellectueelen voor de ruchtbaarheid, welke zij aan onze conferenties heeft gegeven, dank zeggen. Ik sprak over mij en de mijnen, en men heeft mij een verwijt gemaakt. Ik zal dit nog zeggen, mijne Heeren, het was mijn vader, die mij op zijn sterfbed als zijn laatste wil heeft opgedragen, om zooveel mogelijk het kwaad te herstellen, dat hij en zijn ouders hadden bedreven. Indien ik dit voorschrift van het testament van mijn vader van 31 Juli 1870, niet had ten uitvoer gelegd, zou ik niet gesproken hebben, gelijk ik gedaan heb.

Ik schaam mij niet te bekennen, er zijn door mijne familie misdrijven gepleegd: ik acht mij gelukkig, dat ik werken kan om die te herstellen en zal dit blijven doen, wat ook de Vrijmetselaars tegen mij zullen zeggen.”

Pater Abel was de zoon van den befaamde Beiersche minister Abel, wiens loopbaan, uit het oogpunt der geschiedenis, een der meest belangwekkendste is geweest, en die behoorde tot een groep der Eclectischen, gesticht door Baron Knigge, een der ijverigste aanhangers van Adam Weisshaupt.

Aanvankelijk liberaal, agent van de Pruisische Vrijmetselaarspartij in Beieren, volgde hij trouw de voetstappen van zijn vader, den Vrijmetselaar van 1784.

Bij den dood van zijn echgenoote [illegible] wat de Pruisen, waarvan het woord afkomstig is, noemden: een ijverig clericaal, een ultramontaan.

Geen wonder derhalve, dat minister Abel bij zijn dood zijn zoon opdroeg te trachten, het door hem en zijne familie gestichte kwaad zooveel mogelijk uit te wisschen en te herstellen.